

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

6. De variis modis acquirendi ius decimarum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

fructus ante in horrea sua vehere, quam decimatores monuerint, vt ipsi vel procuratores eorum fructuum collectioni & decimationi astant, ne vlla fraus committi possit. Quod enim omnes tangit ab omnibus approbati debet, Reg. 29. in 6.

- 3 Parochus recusantem decimas solueres non potest Ecclesiã prohibere, sed debet causam ad ordinarium loci deferre, cum non habet iurisdictionem forensẽ, quæ post monitionem trinam excommunicare debet, iuxta c. omnes 16. quest 1.
- 4 Prælati subditos compellere debent ad solgionem decimarum, quia negligere non debent, quæ Ecclesiis debita sunt, nisi propter scandalum ad tempus dissimulandum esse videatur. Quod si in aliquo casu crimen decimas iniuste detinentis notorium sit, & inexcusabile, haud dubio potest, imò debet parochus tali notorio peccatori sacramentum Eucharistiæ negare.

C A P. VI.

De varijs modis acquirendi ius decimarum.

- 1 **I**us decimarum ab Ecclesiasticis personis per transactionem auctoritate Episcopi acquiri potest perpetuò, puta si plura prædia sint, de quorum iure decimandi litigatur componi seu transigi potest, vt vni parti hæc, actori alia prædia assignentur, seculari tamen precio externo pro iure decimarum vpo te spirituali, ne committatur simonia. Quod si sine auctoritate Episcopi, sed solum inter paciscenteo priuatim transactio fiat, rata tamen erit inter paciscentes, sed successores non obligabit.
- 2 Præterea super iure decimarum compromitti potest

potest in arbitrium verum, vel plures; quorum sententia à paribus standum sed arbitri debent esse Clerici, qui sicut *Laicus de spiritualibus iudicare non debet, ita nec arbitrari cap:* Contingit de arbitris. Ex commissione tamen Episcopi potest adiungi Laicus cum Clerico. Item ius decimarum vnus Ecclesiarum cum iure aliarum Ecclesiarum permutari potest, sed cum auctoritate Episcopi, cum sit species alienationis.

Ius decimarum quatenus in spirituali titulo fundatum est, vendi aut permutari cum re temporali non potest sine vitio simoniæ, specialiter autem ne quidem ex privilegio Laicis ius decimandi concedi potest: quia laici spiritualia fidelibus ministrare non possunt consequenter incapaces sunt iuris decimarum.

Vtilitas decimarum, quæ est ad fructus percipiendos, spectata rei natura vendi Laicis comedi, aut locari potest. Ratio, quia ius percipiendi redditus decimarum hac præcisa consideratione temporale est. Ergo, in Laicos quoque cadit. Quapropter Summus Pontifex tanquam supremus bonorum Ecclesiasticorum administrator ex iusta causa ad bonum Ecclesiarum pertir ente redditus decimarum Laicis V. C. Principibus in perpetuum concedere potest seu in remunerationem beneficiorum, seu cum annexo onere dotandi Ecclesiam: Ita acceperunt decimas Regni Granatensis Ferdinandus Rex Hispaniæ & Elisabetha.

Episcopi post Concili. Later. Decimas personis laicis in perpetuum feudum dare non potuerunt, quod si laicus eiusmodi possideat concessio firmandæ est, & Ecclesiarum, ad quam Decimæ spectant resti-

rest-

restituendæ sunt, quando quidem tales concessiones in futurum ipso iure irritæ decernuntur.

- 5 Si laicus decimas tanquam in feudum concessas à tempore immemorabili possideat, in dubio presumitur ante Concil. Later. acquisivisse: Ratio, quia possessio temporis immemorialis facit, presumptionem iuris ac tituli, si capacitas sit in possidente. Atqui Laicus capax est possessionis decimarum, non tanquam iure proprietatis spiritualis, sed utilitatis concessæ à summo Pontifice vel Episcopo ante Concil. Later. Ergo, si Laicus decimas possidet, tanquam in feudum antecessoribus suis ab Ecclesia concessas, ob temporis longinquitatem presumi debet, concessionem iustam fuisse: tamen modo ius siue titulus exhiberi non possit: Excipitur nisi fama siue publica persuasio sit, decimarum tanto tempore à Laico cum contradictione Clericorum aut iniuste possessum fuisse.

Præterea nihil obstat quo minus prælatus laicus decimas ad tempus comedat cum debita solemnitate, & ob iustam causam, quia iure antiquo id erat licitum, quod postea ab Urbano reuocatum, sed solum ne decimæ in feudum perpetuum concederentur laicis.

- 6 Decimæ in feudum legitimo iure concessæ possunt iterum concedi: Nam in Concil. Later. solum prohibetur, ne decimæ laicis in feudum perpetuum concedantur adeoque alienentur. Hæc autem non est noua concessio siue alienatio, sed alienationis antea legitimè factæ continuatio. Ergo; imò etiam mortuo feudatorio siue successore modo nec dum Ecclesiæ incorporatæ sint decimæ, possunt iterum concedi, quia non censetur noua alienatio.

Contra

Contra proprium parochum ius decimarum ab 7
Ecclesiasticis personis cum titulo præscribitur annis
quadraginta, sine titulo autem tempore immemo-
riali: Prius patet ex c. ad aures de præscript. Poste-
rius patet quod cessante titulo adorato professio
temporis immemorialis requiratur ad ius decima-
rum præscribendum aduersus propriam parochiam:
probatur eo, quod in hoc casu ius commune posses-
sori resistat, parochiæ autem assistat.

NB. Parochus si legitimo tempore præscripsit
ius percipiendi decimas ex aliena parochia (putabi-
liet cum titulo spacio decem vel viginti annorum)
non ideo censendus est, comparasse ius perficiendi
decimas ex noualibus, quia *non plus præscribitur quam
possidetur, & præscriptio non tendit à casu ad casum.*

Laici possunt per præscriptionem acquirere de- 8
cimas, nisi ea fundata sit in opinione aut præsump-
tione alicuius legitimæ concessionis factæ ab Epis-
copo aut Prælate. Ratio, quia perceptio decimarum
ex primæua institutione annexa est titulo spirituali,
ita ut ab eo separari non possit sine legitima autho-
ritate & concessionem Ecclesiasticam Prælati, conse-
quenter si laicus, qui spiritualis tituli incapax est de-
cimas possidere velit, necessario suam intentionem
fundare debet in titulo alicuius legitimæ concessio-
nis, & non in sola nuda detentione decimarum.

Non quidquid Principis Privilegio acquiri po-
test, id etiam præscriptione temporis immemoria-
lis (quippe obstante incapacitate possidendi, & iure
resistente) sed vice versa. Quidquid consuetudine
aut præscriptione acquisitum est, idem quoque per
principis privilegium siue concessionem.

Immunitas à soluendis decimis cum titulo &
bona

bona fide quadraginta annis praescribi potest, sine titulo autem requiritur tempus immemoriale, variè à Laicis. quam Clericis, modò in: eim Ecclesiis ac ministris aliunde sufficientis sustentatio sufficiat.

- 10 Consuetudo populi aduersus legem decimarum sine titulo & poena consensu praualere non potest, nisi tempore immemoriali.

NB. Summus Pontifex decimas abolitas de nouo imperare potest ex plenitudine potestatis, si id necessarium sit ad sustentationem ministrorum Ecclesiae, vel ideo, vt vniformis lex decimarum in tota Ecclesia obseruetur.

C A P. VII.

De Primitijs & Obligationibus.

- 1 **P**rimitiarum ex terrae frugibus sacerdotibus offerendarum antiquissimus in Ecclesia usus ad modum & institutionem veteris Ecclesiae vt Num. 18. Exod. 23. sed plerisque in locis hodie in desuetudinem venit.
- 2 Oblationum varia genera sunt, olim fideles diebus dominicis panem & vinum offerre solebant tanquam materiam sacrificii & sacrae communionis.
- 3 Eulogiæ dicebantur olim panes benedicti, publicæ aliæ, aliæ priuatæ inter fideles distribui solita.
- 4 Consuetudo offerendi ad altare sub sacrificio missæ antiquissima est.
- 5 Nullum extat præceptum de oblationibus, sed per consuetudinem introduci possunt. V. C. si populus ad decem annos certis solemnitatibus frequenter oblationes, tanquam ex obligatione.
- 6 Offerentes debent esse Christiani ab Ecclesia non præci-